

Tilgængelighed

- i forbindelse med ombygninger

Høje-Taastrup
Kommune

Indhold

Forord	3
Indledning	4
Bygningsreglementets ombygningsbestemmelser	
1. Ombygninger, der direkte har berøring med tilgængeligheden.	5
2. Ombygninger – de lempelige ombygningsbestemmelser	6
3. Ombygninger, der ikke direkte har berøring med tilgængeligheden	7
4. Ombygninger, der udføres på grund af anvendelsesændringer.	9
Dispensationer	10
Bygningsreglement BR08's krav til tilgængelighed	
Parkeringspladser for personer med handicap	12
Belysning på adgangs- og tilkørselsarealer (udenfor)	13
Ramper og udligninger på adgangs- og tilkørselsarealer (udenfor)	14
Trapper på adgangs- og tilkørselsarealer (udenfor)	16
Taktil adskillelse og markering på adgangs- og tilkørselsarealer (udenfor)	17
Belægninger på adgangs- og tilkørselsarealer (udenfor).	19
Døre.	20
Niveaufri adgang og ramper i fælles adgangsveje (der fører ind i bygningen)	22
Løfteplatforme og trappelifte	24
Elevatore	26
Wc-rum, offentligt tilgængelige eller for andre end beskæftigede	28
Wc-rum i kontor- og administrationsbygninger	30
Afmærkning af glasdøre og glaspartier	32
Tilgængelig indretning af brugerbetjente anlæg.	33
Yderligere information og hjælp	35

Forord

Nøgleordene for Høje-Taastrup Kommunes nye handicappolitik er ligeværd, respekt og at nedbryde barrierer. De er vigtige, når der skal skabes gode vilkår for mennesker med handicap.

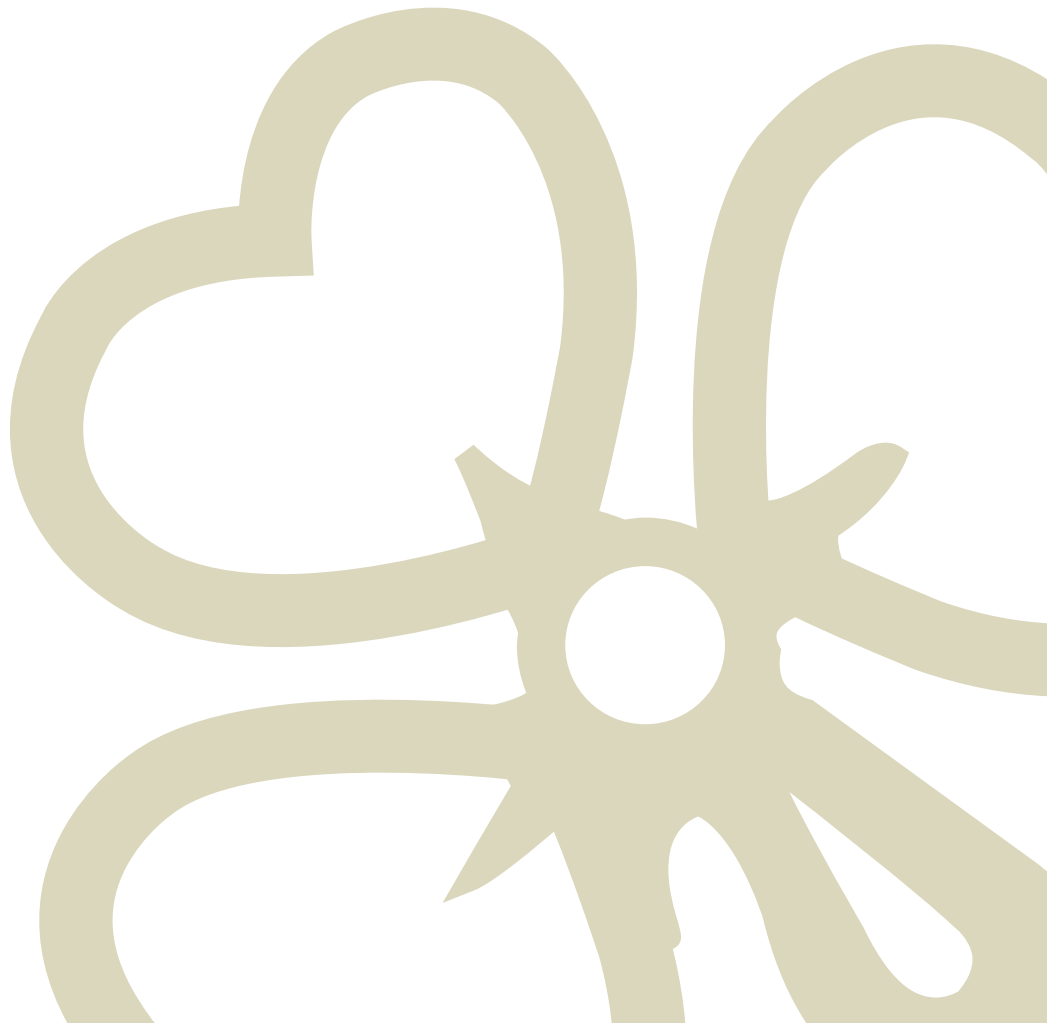
Barrierer i vores samfund kan hindre, at mennesker med handicap bliver behandlet med ligeværd og respekt. Som kommune vil vi gå foran og være med til at nedbryde disse barrierer. Derfor sætter vi nu fokus på tilgængelighed.

Vi har alle et ansvar for, at mennesker med handicap kan deltage fuldt ud i samfundslivet. Mennesker med handicap skal kunne færdes på gader og stræder, ligesom de – på lige fod med andre borgere - skal kunne benytte sig af de tilbud og faciliteter Høje-Taastrup Kommune har at byde på.

Derfor skal kommunens virksomheder, butikker og andre bygninger også være tilgængelige for handicappede.

Jeg håber, at vi med denne pjece får sat fokus på tilgængelighed - primært i forbindelse med ombygninger – og at pjecen vil bidrage til forståelsen af, hvor vigtigt det er, at mennesker med handicap bliver mødt med forståelse, respekt og ligeværd.

Michael Ziegler
Borgmester

Tilgængelighed

Med den reviderede handicappolitik og med denne publikation sætter Høje-Taastrup Kommune fokus på tilgængelighed. Begge tager udgangspunkt i FN's handicapkonvention, som lægger vægt på, at mennesker med handicap har samme rettigheder til at deltage i samfundslivet som alle andre mennesker.

Formålet med denne pjece er primært at sætte fokus på tilgængelighed for handicappede i forbindelse med ombygninger. Ved alle ombygninger gælder Bygningsreglementets bestemmelser (BR08).

Man skelner mellem to forskelle slags ombygninger: Ombygninger der direkte har berøring med tilgængeligheden og ombygninger, der ikke direkte har berøring med tilgængeligheden, og som derfor ikke kun er omfattet af bygningsreglementets bestemmelser, men også af Bekendtgørelse 1250 (BEK 1250) om "Tilgængelighedsforanstaltninger i forbindelse med ombygninger i eksisterende byggeri".

Tilgængelighedsbegrebet i denne pjece er afgrænset til primært at omfatte adgangsforholdene til bygningen, men på grund af ombygningsbestemmelserne i BEK 1250 vil den også omhandle enkelte krav til bygningens interiør, der skal opfyldes i forbindelse med en ombygning.

Pjecens hovedformål er således at orientere om de lovkrav, der gælder i forbindelse med renoveringer og ombygninger i den eksisterende bygningsmasse.

Pjecens indhold falder i to dele:

Første del

I første del redegøres for Bygningsreglementets ombygningsbestemmelser på fire forskellige områder:

1. ved ombygninger, der direkte berører tilgængeligheden

2. ved ombygninger, der direkte berører tilgængeligheden, men hvor det at opfylde tilgængelighedskravene vil medføre så væsentlige indgreb i bygningens konstruktion, at de lempelige ombygningsbestemmelser må tages i brug
3. ved ombygninger i eksisterende byggeri, hvor ombygningen ikke direkte berører tilgængeligheden, og derfor er omfattet af BEK 1250
4. ved ombygninger, hvor der sker anvendelsesændringer og anden lovgivning end bygningsreglementets krav derfor kan gøre sig gældende

Gennemgangen afsluttes med en orientering om mulighederne for at søge dispensation fra ombygningsbestemmelserne.

Anden del

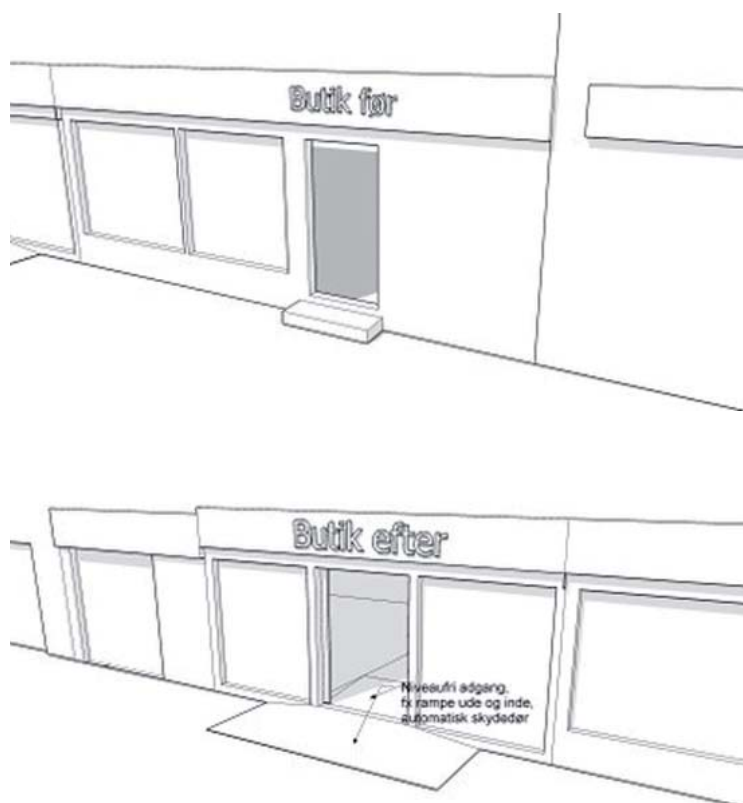
Anden del fungerer som et slags opslagsværk. Her gennemgås bygningsreglementets krav til tilgængelighed på de områder, der har relation til ovenstående fire ombygningstyper.

Ønsker man en yderligere uddybning af disse krav samt de tilgængelighedskrav, som ikke er medtaget i nærværende pjece, henvises til Tjekliste for Tilgængelighed på www.sbi.dk. I denne tjekliste suppleres bygningsreglementets krav med gode råd og vejledninger fra relevante SBI-anvisninger, Dansk Standard m.m. Det er råd og vejledninger, som sikrer en yderligere højnelse af standarden for tilgængelighed, men som ikke er lovmæssige krav.

Definition af handicapbegrebet

Mennesker med handicap er kørestolsbrugere, gangbesværede, synshandicappede (blinde og svagtseende), hørehandicappede, psykisk udviklingshæmmede, psykisk handicappede, allergikere og andre grupper som f. eks. arm- og håndhandicappede, koordinationsbesværede, talehandicappede, ordblinde, meget små og store personer, personer med reduceret styrke og ældre (Dansk Standard).

1. Ombygninger, der direkte har berøring med tilgængeligheden

Krav

Bygningsreglementets (BR 08) bestemmelser skal som udgangspunkt altid følges ved ombygninger. Alle ombygninger, der omfatter emner med en tilgængelighedsbestemmelse, betragtes som væsentlige - uanset omfang eller størrelse.

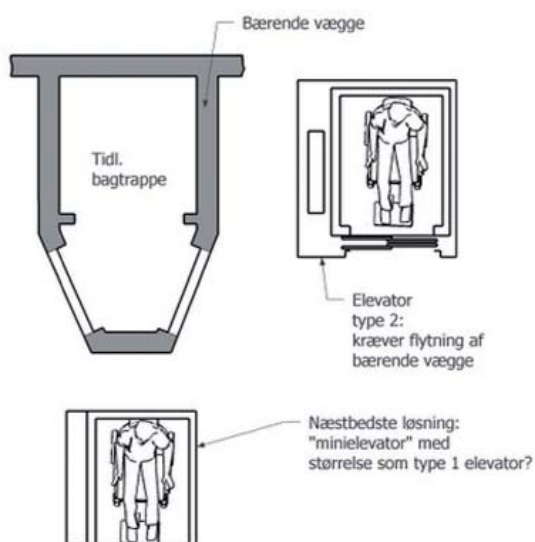
Eksempel

Et nyt indgangsparti skal efter en ombygning opfylde kravene til niveaufri adgang i BR 08,

kap. 3.2.1 stk. 2, og det kan betyde, at der skal tilføjes ramper og vandret areal udenfor indgangspartiet.

Hvis der er tale om vedligeholdelse, hvor f.eks. indgangsdøre udskiftes med tilsvarende nye døre med stort set samme placering, udseende og dimensioner, regnes udskiftningen ikke for en ombygning.

2. Ombygninger - de lempelige ombygningsbestemmelser

Krav

Ved ombygninger kan der ske lempelser i bestemmelserne, når ombygningsarbejdet efter byrådets skøn ikke kan udføres uden indgribende ændringer i bebyggelsen (BR 08, kap. 3.1, stk. 2).

Bygningsreglementet skal som udgangspunkt altid følges ved ombygninger. Der kan dog være bebyggelser, hvor det ikke er muligt at opfylde enkelte bestemmelser - uden samtidig at gennemføre gennemgribende ændringer af bygningen. Det kan f.eks. være flytning af bærende vægge. I disse tilfælde kan kommunen efter en vurdering af det konkrete ombygningsprojekt tillade, at nogle bestemmelser ikke helt opfyldes.

Et eksempel kan være installation af en elevator i en ældre bygning, hvor der ikke kan laves en ekstern skakt, og hvor en type 2 elevator kræver flytning af de bærende vægge på en bagtrappe. Her kan kommunen lempe kravet om størrelse som en type 2 elevator og tillade en lidt mindre.

Vejledning

Hvis de lempelige ombygningsbestemmelser anvendes, skal ombygningen ske under størst mulig hensyntagen til personer, hvis bevægelses- og orienteringsevne er nedsat. Ombygningsarbejdet skal i øvrigt sikre hensigtsmæssig indretning under hensyn til brugen (BR 08 kap. 3.1, stk. 2).

Lempes kravene kræves det, at hensigten i tilgængelighedsbestemmelserne følges i så høj grad som muligt, og at løsningen kan bruges i praksis. Bestemmelserne kan ikke bare frafalde.

I eksemplet med elevatoren vil det betyde, at der skal indbygges den størst mulige elevator - med indretning og adgang som krævet i bygningsreglementet.

Kan bygningsreglementets bestemmelser om indretning (kap.3) opfyldes uden indgribende ændringer i bebyggelsen som f.eks. flytning af bærende skillevægge, er betingelserne for brug af de lempelige ombygningsbestemmelser ikke opfyldt (BR 08 kap. 3.1, stk. 2).

3. Ombygninger, der ikke direkte har berøring med tilgængeligheden

Ombygninger, der ikke direkte har berøring med tilgængeligheden, er omfattet af BEK 1250: "Tilgængelighedsforanstaltninger i forbindelse med ombygninger i eksisterende byggeri".

Krav

Ved ombygninger, der ikke direkte har relation til bygningens tilgængelighed, skal flere af tilgængelighedskravene stadig opfyldes jf. "Bekendtgørelse om tilgængelighedsforanstaltninger i forbindelse med ombygninger i eksisterende byggeri, BEK 1250".

Hensigten med denne bekendtgørelse er at forbedre tilgængeligheden i det eksisterende byggeri ved at sikre, at der foretages tilgængelighedsforanstaltninger ved alle ombygninger, der kræver byggetilladelse - uanset om disse ombygninger berører tilgængeligheden til bygningen eller ej.

Følgende tiltag **skal** udføres ved ombygninger af **offentligt tilgængelige bygninger**, hvor

ombygningen ikke direkte berører tilgængeligheden, såfremt tiltagene ikke udgør mere end 9 pct. af de samlede ombygningsomkostninger:

- Der skal etableres niveaufri adgang ind i bygningen (BR08, kap. 3.2.1, stk. 2)
- Der skal etableres handicapegnede WC rum (BR08, kap. 3.4.1. stk. 5 og 6)
- Der skal etableres elevator (BR08, kap. 3.2.2, stk. 5)
- Der skal etableres handicap parkeringspladser (BR08, kap. 2.6.2, stk. 3)

Eksempelvis kan udskiftning af et tag medføre, at tilgængelighedskravene skal opfyldes, selv om denne ombygning/istandsættelse ikke har med tilgængeligheden til bygningen at gøre. Hvis udskiftningen af taget koster 1 mio. kr., skal nedenstående tiltag gennemføres såfremt de ikke koster mere end 9 pct. af udgiften til taget (altså kr. 90.000,-).

Kravene bortfalder, hvis omkostningerne til etablering af tilgængelighedsforanstaltningerne udgør mere end 9 pct. af de samlede ombygningsomkostninger fratrukket udgiften til niveaufri adgang. Der skal dog altid etableres mindst én niveaufri adgang uanset omkostningerne. Frafaldes kravene til etablering af tilgængelighedsforanstaltninger på grund af omkostningerne, er det første krav, der bortfalder, kravet om elevator.

Følgende tiltag **skal** udføres ved ombygninger af **erhvervsbyggeri til service og administration**, hvor ombygningen ikke direkte berører tilgængeligheden, såfremt tiltagene ikke udgør mere end 9 pct. af de samlede ombygningsomkostninger:

- Der skal etableres niveaufri adgang ind i bygningen (BR08, kap. 3.2.1, stk. 2)
- Der skal etableres handicapegnede WC rum (BR08, kap. 3.4.1, stk. 5 og 6)
- Der skal etableres handicap parkeringspladser (BR08, kap. 2.6.2, stk. 3)

Kravene bortfalder, hvis omkostningerne til etablering af tilgængelighedsforanstaltningerne udgør mere end 9 pct. af de samlede ombygningsomkostninger fratrukket udgiften til niveaufri adgang. Der skal dog altid etableres mindst én niveaufri adgang uanset omkostningerne.

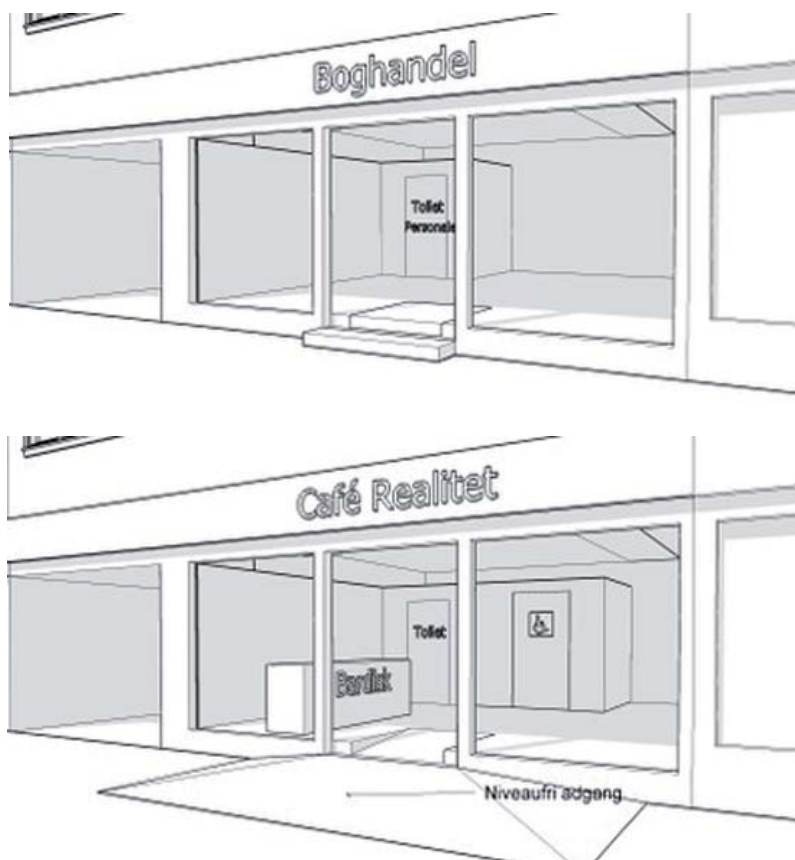
Bekendtgørelse 1250 omfatter ikke boligbebyggelse og blandet bebyggelse (bolig + erhverv).

Vejledning

Bekendtgørelsens fulde navn er "Bekendtgørelse nr. 1250 af 13. december 2004 om tilgængelighedsforanstaltninger i forbindelse med ombygninger i eksisterende byggeri", og den er resultatet af en ændring af Byggeloven i 2004. Bekendtgørelsen kan betyde et andet byggebudget end oprindeligt beregnet.

Erhvervs- og Byggestyrelsen har udgivet en vejledning til bekendtgørelsen med titlen "Vejledning til kommunerne om byggesagsbehandling af tilgængelighedsbestemmelser" (se evt. www.ebst.dk).

4. Ombygninger, der udføres på grund af anvendelsesændringer

Krav i anden lovgivning end Bygningsreglement 2008

Når en bygning overgår fra en type anvendelse til en anden, er det vigtigt at være opmærksom på, at anden lovgivning kan stille nye krav til indretningen af den ændrede anvendelse. Hvis en boghandel eksempelvis ændres til en café med udskænkning af spiritus, og der i forvejen kun findes et personaletoilet, kan Fødevarestyrelsen forlange, at der skal bygges et separat kundetoilet.

Bygningsreglementet stiller krav om, at kundetoiletet skal være kørestolsejnet og have niveaufri adgang udefra. Dette kan kræve, at også indgangspartiet til caféen ombygges.

Hvis der ikke er plads i adgangsetagen til det nye toilet, og dette indrettes på anden etage, kræves lift hertil. Der kræves et tidligt overblik over disse forhold for at kunne fastsætte pladskrav og økonomi i forbindelse med den ændrede anvendelse.

Dispensationer

Byggelovens § 22 giver kommunen hjemmel til at give dispensation fra byggelovgivningens bestemmelser, hvis ikke dispensationen tilsidesætter de hensyn, som bestemmelserne skal varetage.

Finder de lempelige ombygningsbestemmelser (som nævnt på side 6) ikke anvendelse, kan kommunen således vurdere, om der kan gives dispensation fra tilgængelighedsbestemmelserne. I den forbindelse skal det understreges, at der kun helt undtagelsesvis gives dispensation fra disse.

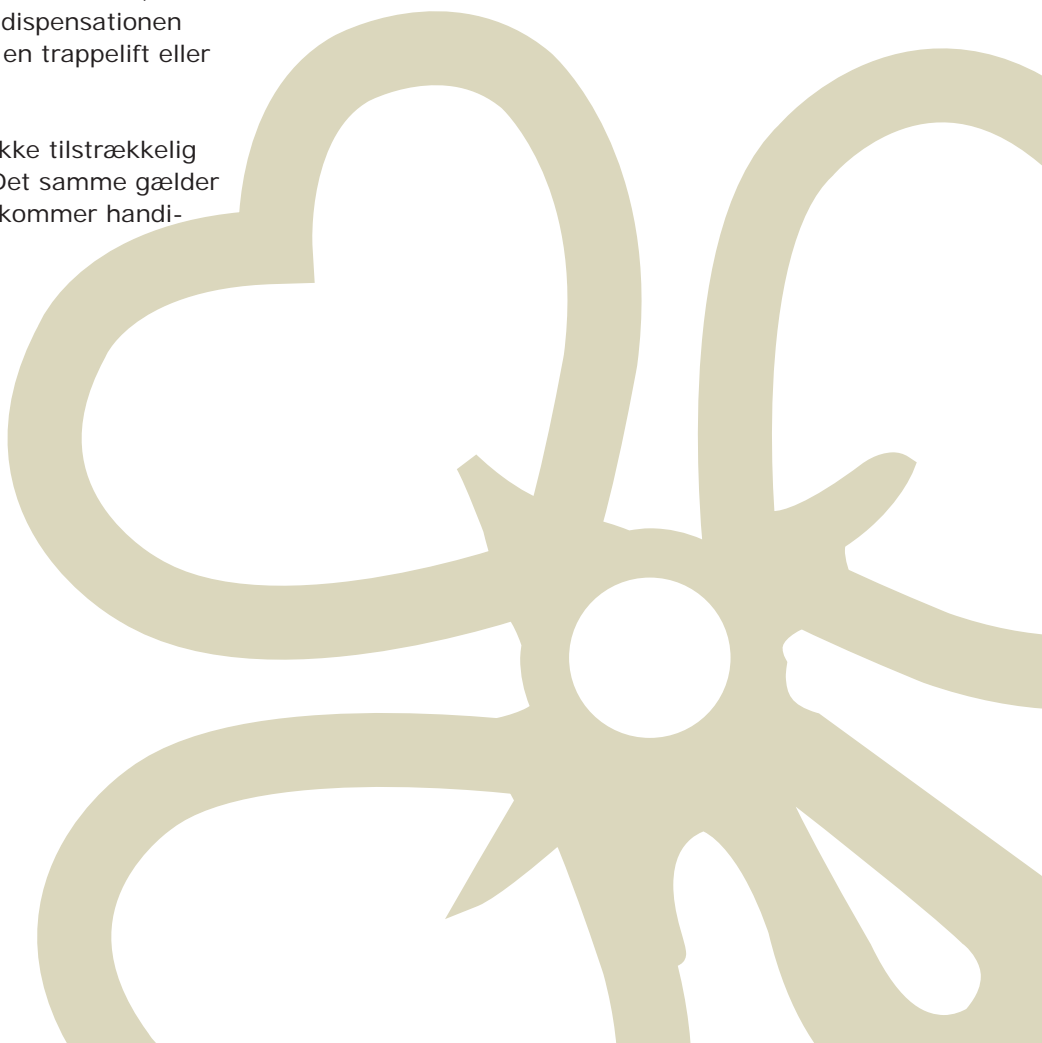
Kommunen skal i den enkelte byggesag foretage et konkret skøn af, om der i forbindelse med ombygningsprojektet kan gives dispensation, og om der skal knyttes særlige vilkår til dispensationen. Dispenseres der således for elevatorkravet, kan kommunen som betingelse for dispensationen kræve, at der f.eks. installeres en trappelift eller lignende.

En økonomisk begrundelse er ikke tilstrækkelig grundlag for en dispensation. Det samme gælder en henvisning til, at der aldrig kommer handicappede i bygningen.

Byrådets adgang til at give dispensation fra tilgængelighedsbestemmelserne gælder de fire ombygningstyper omtalt på de foregående sider. Er anden lovgivning end bygningsreglementet aktuel i byggesagen, må myndigheden for den aktuelle lovgivning tage stilling til eventuelle dispensationer.

Vælger kommunen at dispensere fra tilgængelighedskravene, har Danske Handicaporganisationer inkl. Medlemsorganisationer klageadgang jf. byggelovens § 23, stk. 3.

I Høje Taastrup Kommune skal et ønske om dispensation fra tilgængelighedskravene forelægges Kommunens Handicapråd (se side 35).

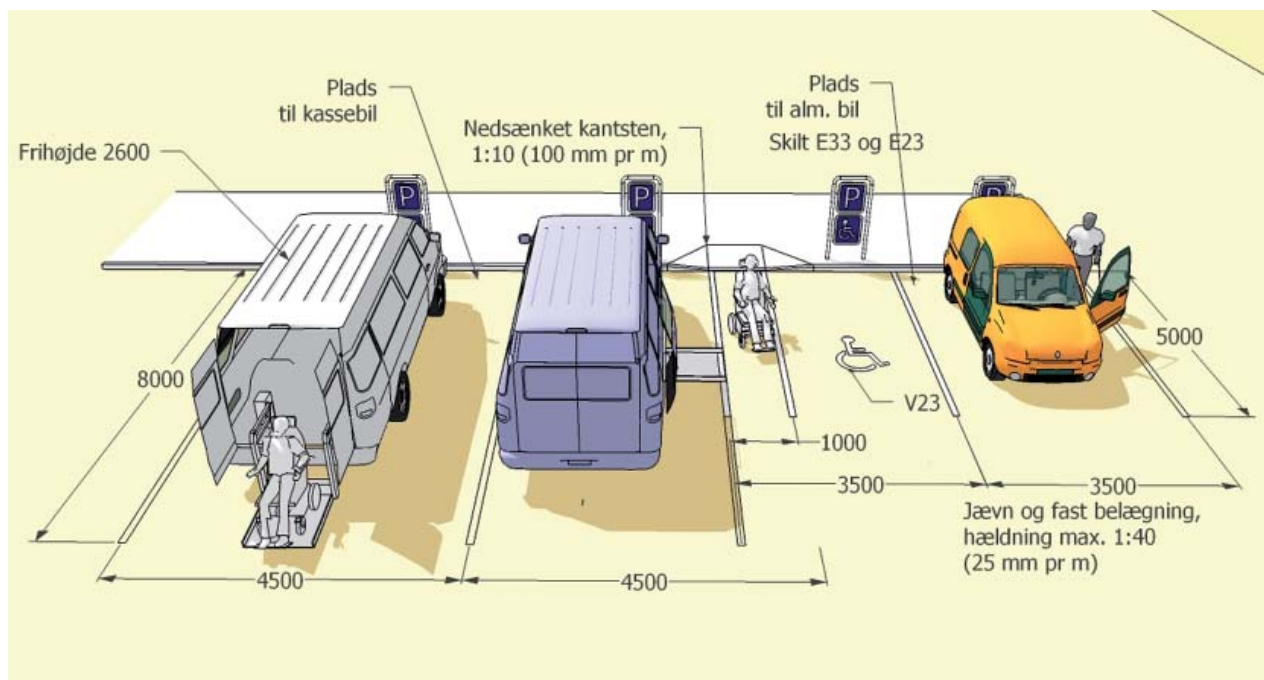

Bygningsreglement BR08's krav til tilgængelighed

Tilgængeligheden er uhyre vigtig, når der skal etableres brugerbetjente anlæg.

Parkeringspladser for personer med handicap

Krav

Der skal udlægges (reserveres) tilstrækkelige parkeringsarealer til, at bebyggelsens beboere, de beskæftigede i bebyggelsen, besøgende, kunder, leverandører m.v. kan parkere biler, motorcykler, knallerter, cykler, m.v. på ejendommens område (BR 08, kap. 2.6.2, stk. 1).

Ved udformningen af parkeringspladser skal et passende antal parkeringspladser udformes, så de kan anvendes af personer med handicap. Kravet omfatter ikke fritliggende enfamiliehuse og sommerhuse i sommerhusområder (BR 08, kap. 2.6.2, stk. 3).

Vejledning

Handicapparkeringspladser har et brugsareal på 3,5 x 5 m (BR 08, kap. 2.6.2, stk. 3).

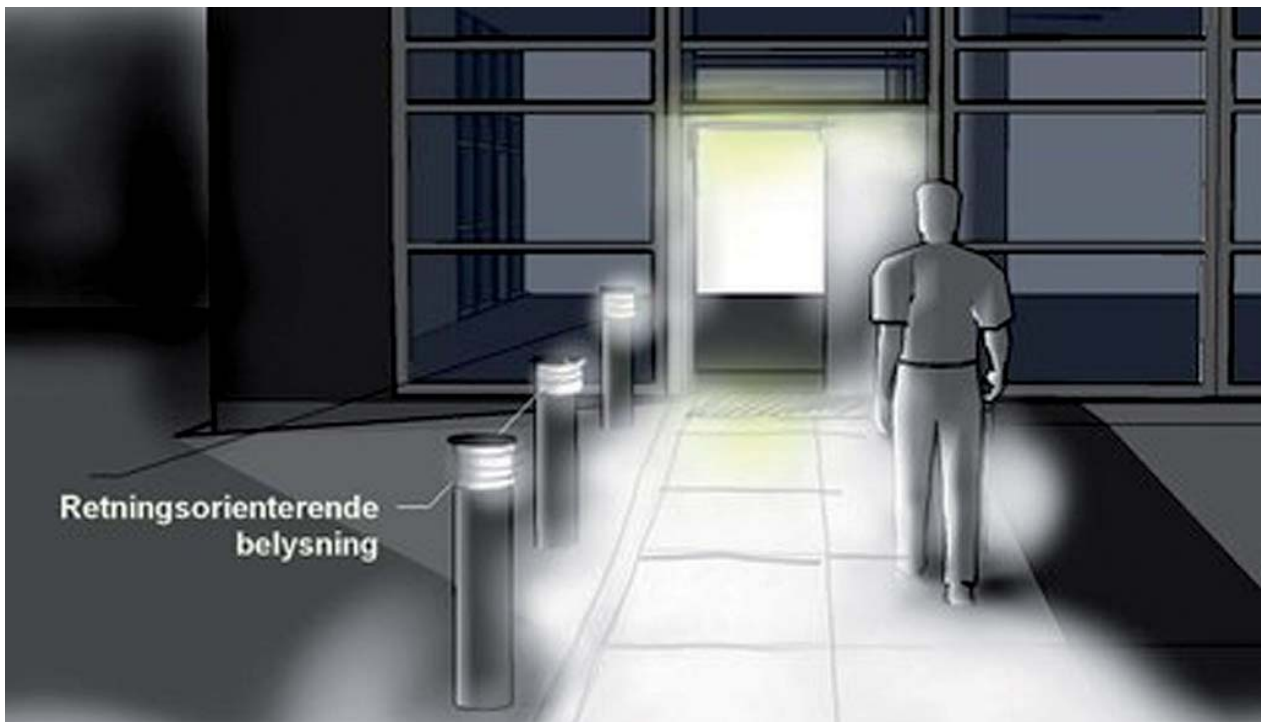
Handicapparkeringspladser bør placeres så nær indgangen som muligt (BR 08, kap. 2.6.2, stk. 3).

Handicapparkeringspladser bør have fast jævn belægning (BR 08, kap. 2.6.2, stk. 3).

Mindst en handicapparkeringsplads bør have et brugsareal på 4,5 x 8 m af hensyn til minibusser med lift bag på (BR 08, kap. 2.6.2, stk. 3).

Hvis der er niveauspring i adgangen fra parkeringsareal til andet areal, bør disse være højst 2,5 cm (BR 08, kap. 2.6.2, stk. 3).

Belysning på adgangs- og tilkørselsarealer (udenfor)

Krav

Adgangs- og tilkørselsarealer skal forsynes med belysning (BR 08, kap. 2.6.3, stk. 1).

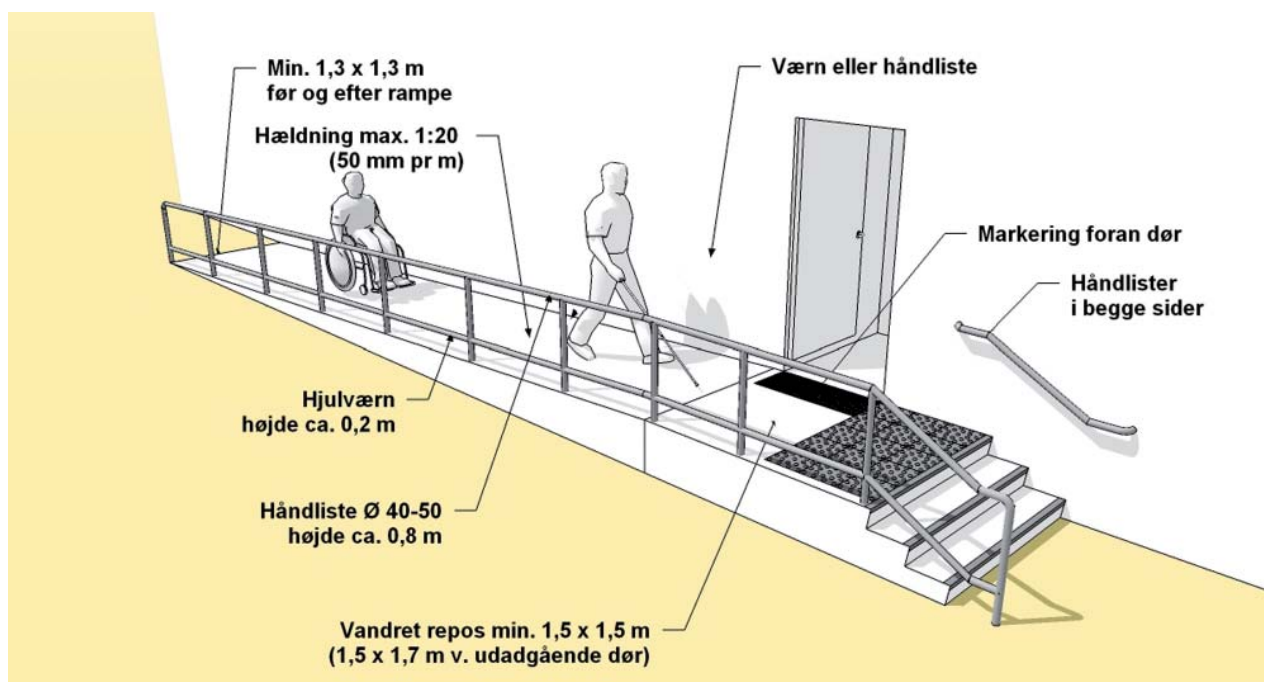
Trapper og ramper skal belyses stærkest (BR 08, kap. 2.6.3, stk. 1).

Vejledning

Belysning af adgangs- og tilkørselsarealer bør være retningsgivende (BR 08, kap. 2.6.3, stk. 1).

Belysning af adgangs- og tilkørselsarealer bør være ikke-blændende (BR 08, kap. 2.6.3, stk. 1).

Ramper og udligninger på adgangs- og tilkørselsarealer (udenfor)

Krav

Adgangs- og tilkørselsarealer skal være udformet, så bebyggelsen kan benyttes af personer med handicap (BR 08, kap. 2.6.3, stk. 2).

Udformningen bør tage hensyn til personer med fx kørestol, gangbesvær, synshandicap, udviklingshæmning, læsevanskeligheder og hørehandicap.

Adgangsareal fra vej - herunder P-Plads til ejendommens ubebyggede arealer og til indgange i bygninger skal være mindst 1,3 m bredt (BR 08 kap. 2.6.3, stk. 2).

Større bredder kan være hensigtsmæssige. F.eks. tillader en bredde på 1,5 m en person i kørestol og en gående at passere hinanden. Op mod 80 pct. af personer i kørestol kan vende 180 grader.

Adgangsareal fra vej herunder p-plads til ejendommens ubebyggede arealer og til indgange i bygninger skal være med en fast jævn belægning (BR 08, kap. 2.6.3, stk. 2).

Helt plane belægnings overflader er bedst egnede, og evt. fuger bør ikke være mere end ca. 5 mm brede. Hvis fugerne er bredere, anbefales det at fylde dem helt op med et fast materiale med god holdbarhed.

Niveauforskelle i adgangsarealet skal udlignes i terræn eller ved rampe (BR 08 kap. 2.6.3, stk. 2).

Det skal være muligt at komme rundt på de ubebyggede arealer og til indgange uden at møde trin.

Ramper må ikke udføres med en større hældning end 1:20 (BR 08, kap. 2.6.3, stk. 2).

Der skal være en vandret plads på mindst 1,3 m x 1,3 m for hver ende af rampen (BR 08, kap. 2.6.3, stk. 2).

De vandrette pladser skal sikre, at personer i de fleste manuelle kørestole kan vende.

Ramper med en hældning på mere end 1:25 skal desuden forsynes med reposer for hver 12 m (BR 08, kap. 2.6.3, stk. 2).

En hældning på 1:20 (50 mm pr m) og en længde på max 12 m. kan overvindes af de fleste kørestolsbrugere.

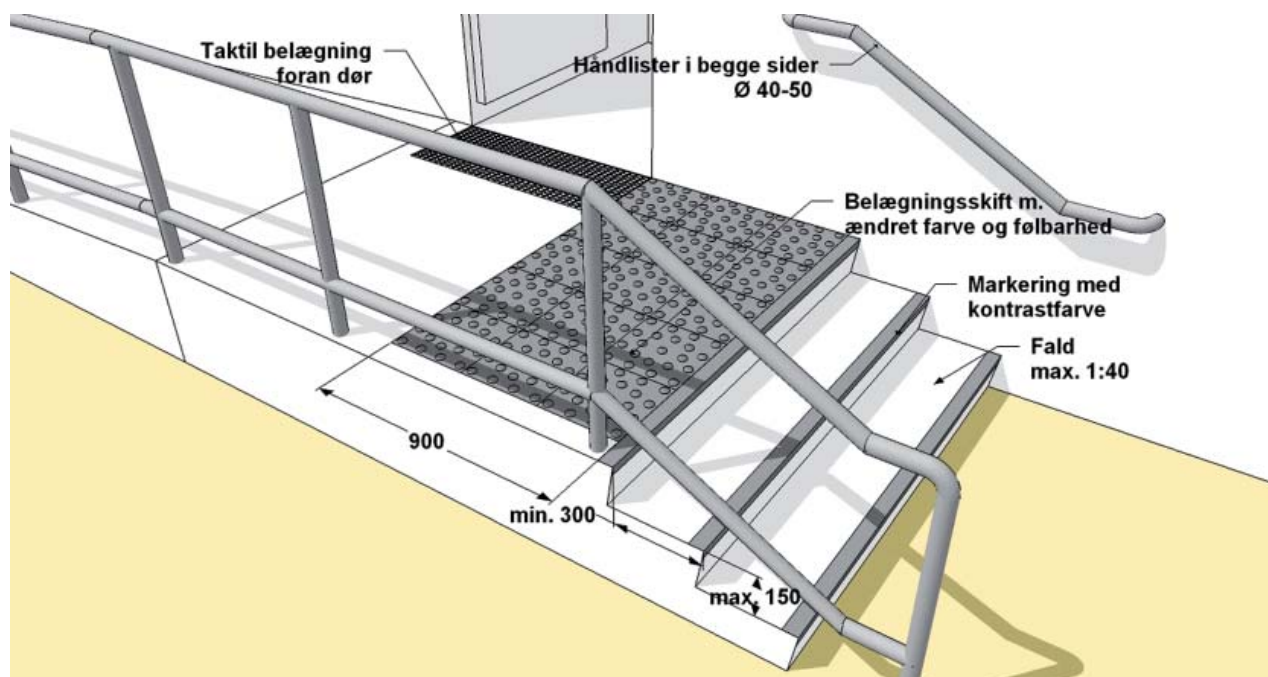
Gribeegnede håndlister skal opsættes i en højde på ca. 0,8 m i begge sider af ramper og trapper (BR 08, kap. 2.6.3, stk. 2).

Hvis niveauforskelle udlignes med ramper, som hælder mere end 1:25 (4 cm pr. m), skal disse udføres med håndlister. Håndlisterne anvendes til at holde fast i.

Vejledning

DS-publikationen "Udearealer for alle – Anvisning for planlægning og indretning med henblik på handicappedes færden" indeholder anvisninger på udformning af det fysiske miljø med henblik på at give handicappede større uafhængighed, bevægelsesfrihed og – sikkerhed (BR 08, kap. 2.6.3, stk. 2). Ramper med hældning mellem 1:25 og 1:20 kan i stedet for håndlister forsynes med værn eller udføres som en terrænuvling uden fare for fald til siderne (BR 08, kap. 2.6.3, stk. 2).

Trapper på adgangs- og tilkørselsarealer (udenfor)

Krav

Ramper kan suppleres med trin (BR08 kap. 2.6.3, stk. 2)

Trinnene må have en stigning på højst 150 mm (BR08 kap. 2.6.3, stk. 2)

Gribeegnede håndlister skal opsættes i en højde på ca. 0,8 m i begge sider af ramper og trapper. (BR08 kap. 2.6.3, stk. 2)

Ovenfor trapper i adgangsveje skal der udføres et belægningsskift i farve og følbarehed 0,9 m før trappens begyndelse og i hele trappens bredde (BR08 kap. 2.6.3, stk. 3)

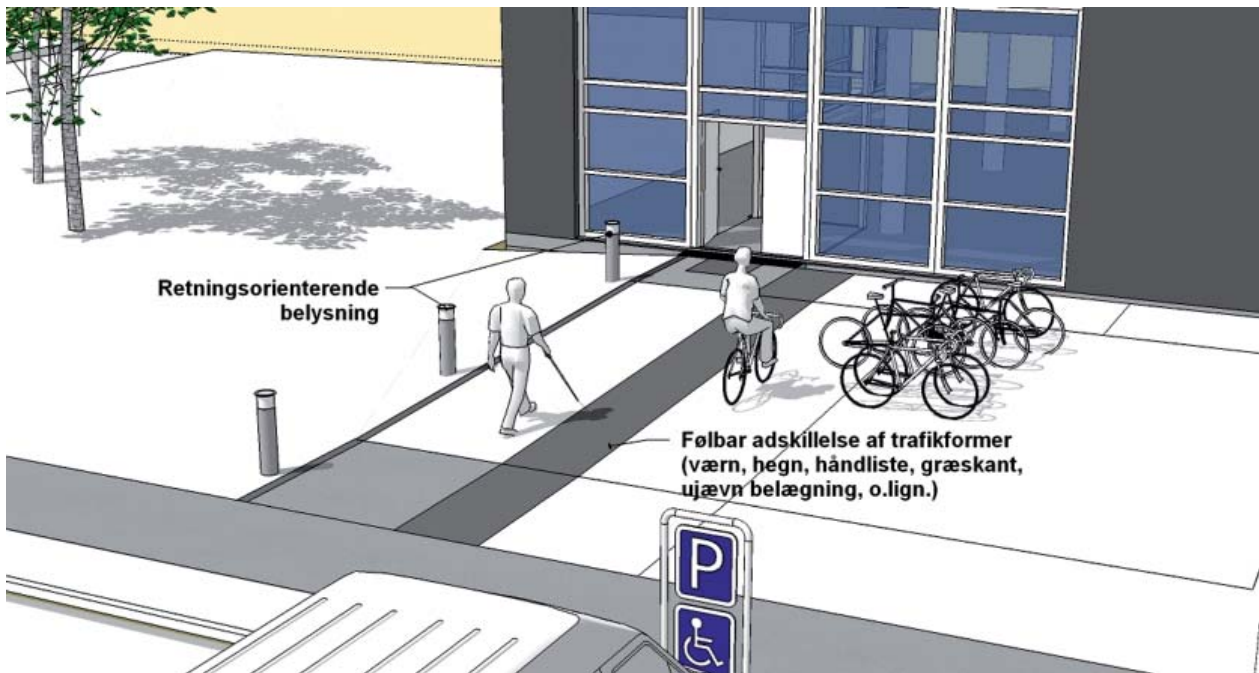
Det yderste af trinflader og trinfor kanter skal markeres med kontrastfarve (BR08 kap. 2.6.3, stk. 3)

Vejledning

For at undgå kollision med fritstående trapper fra siden eller undersiden, bør trappen afskærmes med trappeværn så en fri højde på 2,2 m opnås. (BR09 kap. 2.6.3, stk. 3)

Af hensyn til personer med synshandicap bør trinflader med gitterriste, huller og lignende undgås eller udformes på en måde, så blindestokke sikres mod at gå gennem trinfladerne og førerhunde sikres mod at få beskadiget kløerne. (BR08 kap. 2.6.3, stk. 3)

Taktil adskillelse og markering på adgangs- og tilkørselsarealer (udenfor)

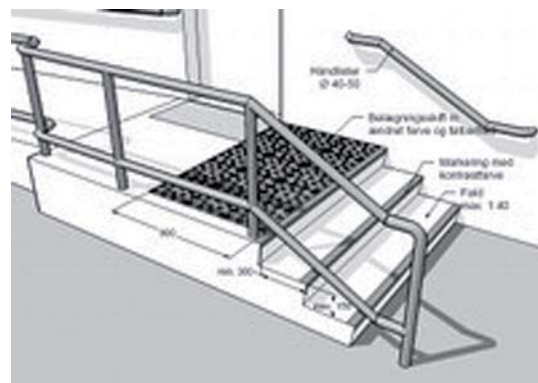
Krav

Gangarealer til bebyggelsen skal anlægges med markant taktil adskillelse til andre trafikformer (BR 08, kap. 2.6.3, stk. 3).

Den følbare adskillelse kan fx etableres ved at en plan fliseegang langs siderne omgives af græs, ujævn belægning, kantsten, håndlister eller lignende.

Ovenfor trapper i adgangsveje skal der udføres et belægningsskift i farve og følbarehed 0,9 m før trappens begyndelse og i hele trappens bredde (BR 08, kap. 2.6.3, stk. 3).

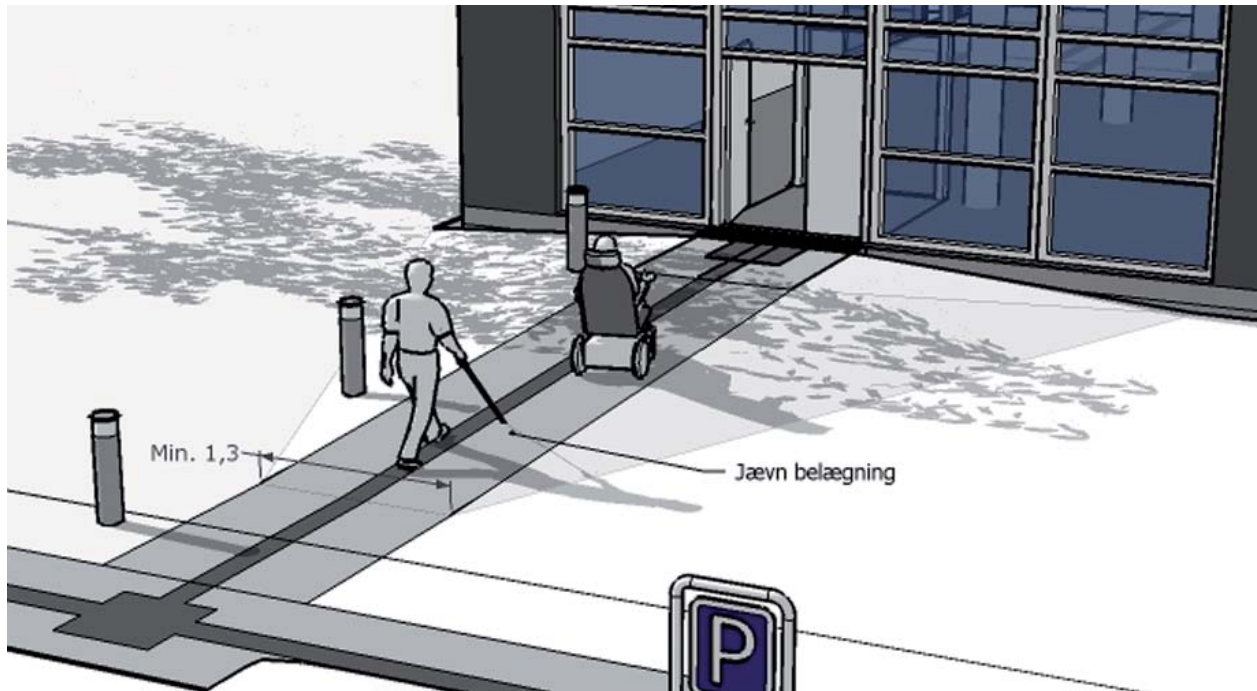
Der er udviklet specielle knopfliser og elementer, som kan anvendes.

Da Taastrup Hovedgade blev renoveret blev der etableret niveaufri overgange mellem f.eks. kørebaner og fortove. Også i forbindelse med belægningsen er der tænkt på tilgængeligheden.

Belægninger på adgangs- og tilkørselsarealer (udenfor)

Krav

Adgangs- og tilkørselsarealer skal være udformet, så bebyggelsen kan benyttes af personer med handicap (BR08, kap. 2.6.3, stk. 2)

Adgangsareal fra vej herunder p-plads til ejendommens ubebyggede arealer og til indgange i bygninger skal være med en fast jævn belægning (BR08, kap. 2.6.3, stk. 2)

Oven for trapper i adgangsveje skal der udføres et belægningsskift i farve og følbarehed 0,9 m før trappens begyndelse og i hele trappens bredde (BR08, kap. 2.6.3, stk. 3)

Det yderste af trinflader og trinfor kanter skal markeres med kontrastfarve (BR08, kap. 2.6.3, stk. 3)

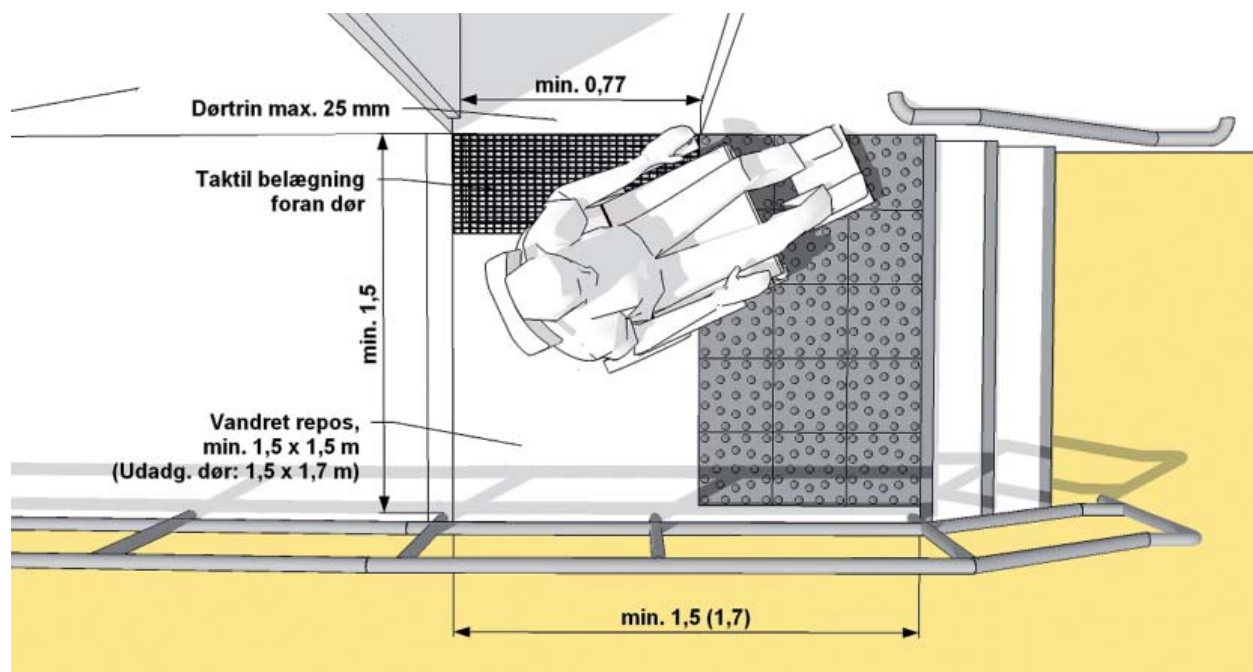
Arealer ud for yderdøre skal markeres taktile eller ved anden farve end den omkringliggende (BR08, kap. 3.3.1, stk. 2)

Vejledning

Handicapparkeringspladser bør have fast jævn belægning (BR08, kap. 2.6.2, stk. 3)

Af hensyn til personer med synshandicap bør trinflader med gitterriste, huller og lignende undgås eller udformes på en måde, så blindestokke sikres mod at gå gennem trinfladerne og førerhunde sikres mod at få beskadiget klørne (BR08, kap. 2.6.3, stk. 3)

Døre

Krav

Ved alle yderdøre skal der være niveaufri adgang til enheder og til eventuelle elevatorer i bygnings stueetage (adgangsetage) (BR 08, kap. 3.2.1, stk. 2).

Uden for yderdøre skal der være et vandret, fast og plant areal på 1,5 m x 1,5 m målt fra dørens hængselside (BR 08, kap. 3.2.1, stk. 2).

Hvor døren åbner udad, skal der være yderligere 0,2 m langs bygningsfacaden (BR 08, kap. 3.2.1, stk. 2).

Arealet uden for yderdøre skal være i samme niveau som det indvendige gulv (BR 08, kap. 3.2.1, stk. 2).

Arealet ud for yderdøre skal markeres taktilt (følbart) eller ved anden farve end den omkringliggende belægning (BR 08, kap. 3.2.1, stk. 2).

Døre skal have en fri passagebredde på mindst 0,77 m (BR 08, kap. 3.2.1, stk. 3).

Åbner døren imod personen, skal der være mindst 0,5 m ved siden af døren modsat dens hængselside (BR 08, kap. 3.2.1, stk. 3).

Højden af dørtrin må højst være 25 mm (BR 08, kap. 3.2.1, stk. 3).

Vejledning

Bestemmelsen omfatter foruden yderdøre, døre ved flugtveje og nødudgange i stueetagen samt have-, altan- og terrassedøre (BR08, kap. 3.2.1, stk. 2)

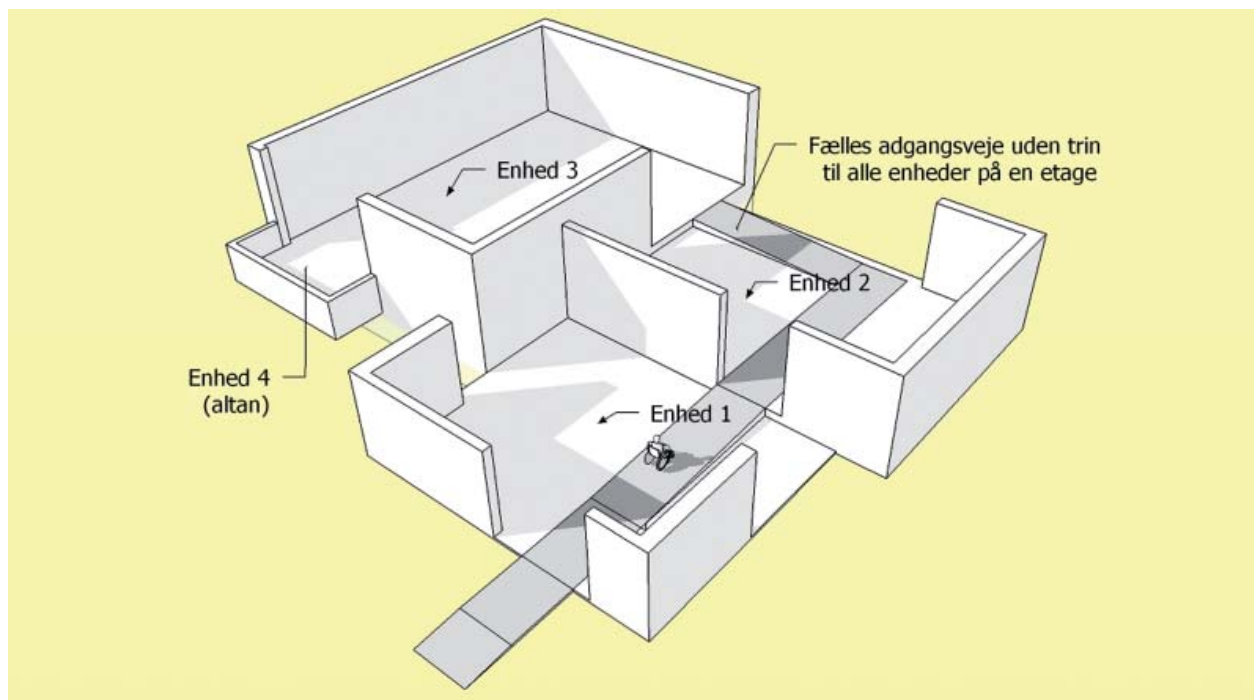
Bestemmelsen omfatter døre i fælles adgangsveje, herunder mindst én dør til hver enhed på hver af bygningens etager. (BR08 kap. 3.2.1, stk. 3)

Porttelefoner og tilkaldelanlæg bør placeres i en højde på mellem 90 og 120 cm over gulv/terræn (BR08 kap. 3.2.1, stk. 2).

Tydelig skiltning er alfa og omega, når det handler om tilgængelighed. Her er det indgangen til Borgerservice på rådhuset i Høje-Taastrup.

Niveaufri adgang og ramper i fælles adgangsveje (der fører ind i bygningen)

Krav

Fælles adgangsveje skal have en tilstrækkelig bredde efter den planlagte brug og skal uhindret kunne passeres i deres fulde bredde og skal markeres ved forskelle i materialer, farver eller belysning (BR 08, kap. 3.2.2, stk. 1).

Fælles adgangsveje fører til to eller flere boliger, kontorer eller andre enheder og omfatter vindfang, forrum, gange, altan- og svalegange, plads foran elevatorer, ramper og reposer såvel i som udenfor bygningen, herunder udvendig adgangsareal til kælder.

Den fri bredde skal være mindst 1,3 m (BR 0, kap. 3.2.2, stk. 1).

Fælles adgangsveje skal have niveaufri adgang til alle enheder på hver af bebyggelsens etager (BR 08, kap. 3.2.2, stk. 2)

Bestemmelsen omfatter niveaufri adgang til elevatorer, beboelses- og erhvervsenheder samt fællesarealer, herunder udendørs opholdsarealer på etagerne. I forbindelse med eventuelle niveauspring og højdeforskelle inden for offentligt tilgængelige enheder bør disse udlignes med ramper, lift eller lignende. Altaner betragtes som en selvstændig enhed. Fritaget for kravet er terrasser på bygningens tag, såfremt der ikke er adgang hertil med elevator.

Eventuelle niveauspring og højdeforskelle skal udlignes med ramper (BR 08, kap. 3.2.2, stk. 2).

Ramper må ikke udføres med en større hældning end 1:20 (50 mm pr. m) (BR 08, kap. 3.2.2, stk. 2).

Der skal være en vandret plads på mindst 1,3 m x 1,3 m for hver ende af rampen (BR 08, kap. 3.2.2, stk. 2).

Ramper, der udligner højdeforskelle på mere end 0,6 m, skal desuden forsynes med vandret repos for hver 0,6 m stigning (BR 08, kap. 3.2.2, stk. 2).

Ramper skal forsynes med håndlister. Ved ramper med en hældning på 1:25 (40 mm pr. m) eller mindre kan håndlister undlades (BR 08, kap. 3.2.2, stk. 2).

Gange, trapper og ramper i fælles adgangsveje samt altaner, franske altandøre, altangange, luftsluser, tagterrasser, udvendige trapper samt andre hævede opholdsarealer skal under hensyn til bygningens anvendelse sikres med værn og forsynes med håndlister (BR08 kap. 3.2.3, stk. 1).

Håndlister skal være nemme at gribe om og holde fast i (BR 08, kap. 3.2.3, stk. 1).

Alle typer af værn eller rækværk skal under hensyn til bygningens anvendelse udformes, så personer sikres på betryggende måde. Værn udført af glas skal udføres i henhold til bestemmelserne i Bygningsreglement 2008 kap. 4 om konstruktioner (BR 08, kap. 3.2.2, stk. 2).

Vejledning

Ramper med en hældning mellem 1:20 – 1:25 kan i stedet for håndlister forsynes med værn uden fare forfald til siderne (BR08, kap. 3.2.3, stk. 1)

Brede trapper og ramper bør opdeles med håndlister med en afstand på højst 2 m (BR08, kap. 3.2.3, stk. 1)

Højden på værn eller rækværk bør være mindst 1,0 m (BR08, kap. 3.2.3, stk. 1)

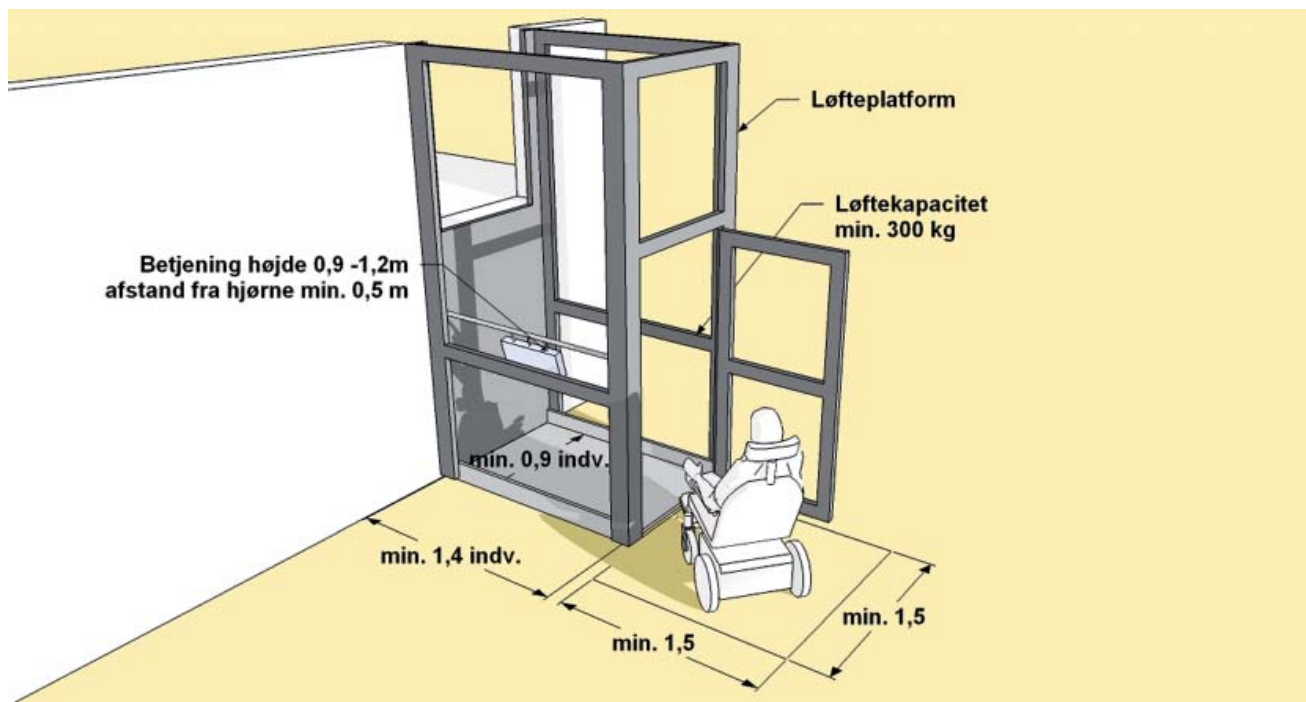
Ved trapper og ramper bør højden være mindst 0,8 m og ved trappereposer mindst 0,9 m (BR08, kap. 3.2.3, stk. 1)

Højden af værn og håndlister måles over trinfor-kanter og ramper (BR08, kap. 3.2.3, stk. 1)

Den indbyrdes afstand mellem alle typer af balustre, herunder lodrette og vandrette, skal være udformet, så de ikke giver anledning til personskader (BR08, kap. 3.2.3, stk. 2)

Det skal i særlig grad tages hensyn til, at børn ikke kan klatre på dem eller komme i klemme mellem dem (BR08, kap. 3.2.3, stk. 2)

Løfteplatforme og trappelifte

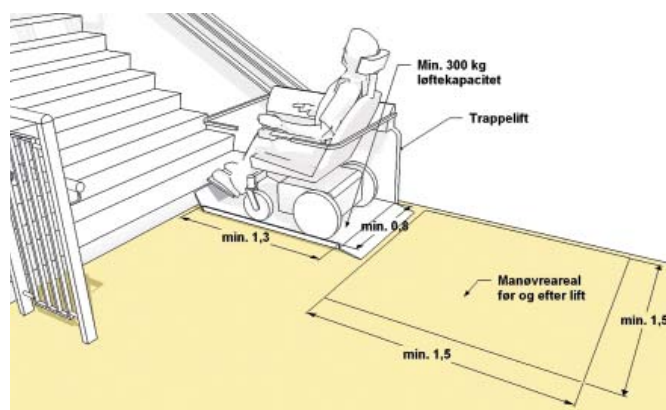
Krav

Ved alle yderdøre skal der være niveaufri adgang til enheder og til eventuelle elevatorer i bygningens stueetage (afgangsetage) (BR08, kap. 3.2.1, stk. 2)

Vejledning

Trappelifte, løfteplatforme og løstliggende skraberriste vil være i strid med bestemmelserne (BR08, kap. 3.2.1, stk. 2)

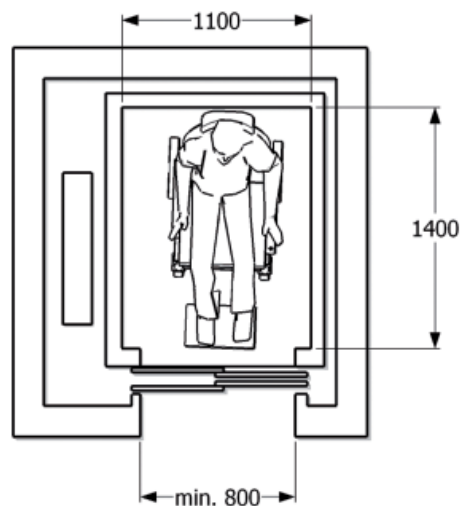
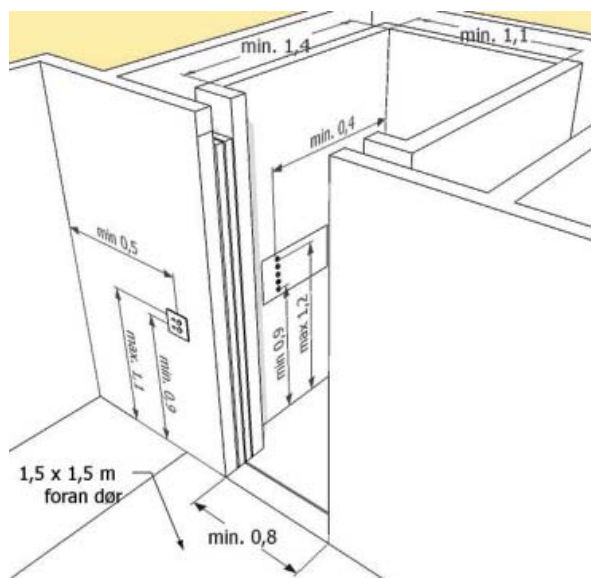
I forbindelse med eventuelle niveauspring og højdeforskelle inden for offentligt tilgængelige enheder bør disse udlignes med ramper, lifte eller lignende (BR08, kap. 3.2.2, stk. 2)

Døre af glas og andre glaspartier skal markeres tydeligt. Afmærkningen skal være i en højde, så alle mennesker med synshandicap tilgodeses.

Elevatoren

Krav

Ved alle yderdøre skal der være niveaufri adgang til enheder og til eventuelle elevatorer i bygnings stueetage (adgangsetage) (BR 08, kap. 3.2.1, stk. 2).

Arealet ud for yderdøre skal markeres taktilt eller ved anden farve end den omkringliggende belægning (BR 08, kap. 3.2.1, stk. 2).

Ændret belægning foran indgangsdøre giver svagsynede og blinde mulighed for at finde indgangen. Belægningen bør både være let at se for svagsynede og let at føle for blinde, som bruger en hvid stok. En ændret belægning kan fx etableres med:

- en nedsænket skraberist i niveau med den omgivende belægning. Hulstørrelse på den smalle led højst 9 mm, så den hvide stok ikke går igennem risten.
- en ændring af selve belægningen i form af et såkaldt opmærksomhedsfelt, fx specielt fremstillede fliser med 5 mm høje knopper, evt. chaussésten.

- den omgivende, plane belægning bør have så få fuger og ujævnheder som muligt, og opmærksomhedsfeltet bør have en forskel i lysrefleksionsværdi på 30 (svarende til ca. 0,4 på NCS skalaen).

Fælles adgangsveje skal give niveaufri adgang til alle enheder på hver af bebyggelsens etager (BR 08, kap. 3.2.2, stk. 2).

Evt. elevator placeres så alle enheder på etagen kan nås med elevatoren.

I bygninger med 3 etager og derover skal installeres mindst én elevator, der kan betjene hver etage, herunder eventuel udnyttet tagetage og kælder. Enfamiliehuse er undtaget fra bestemmelsen (BR 08, kap. 3.2.2, stk. 5).

En bygning med stueplan, 1. og 2. sal regnes for en bygning med 3 etager. Kælder medregnes i denne sammenhæng ikke ved opgørelse af etageantallet.

I bygninger, hvor der installeres elevator, skal mindst én elevator have størrelse og udføres som en type 2 elevator i overensstemmelse med DS/EN 81-70: Sikkerhedsregler for konstruktion og installation af elevatorer - Særlige anvendelser for passager- og gods-elevatorer - Del 70: Tilgængelighed til elevatorer for personer, inklusive personer med handicap (BR 08, kap. 3.2.2, stk. 6).

Mindst en elevator skal indvendigt være mindst 1,4 m i dybden og 1,1 m i bredden, og hver en dør på 0,8 m anbragt i en kort side.

Bestemmelserne gælder i hver opgang for bygninger med flere opgange.

Udformning af elevator efter DS/EN 81-70 (BR 08, kap. 3.2.2, stk. 6).

Mindst en elevator skal udformes i henhold til standarden DS/EN 81-70 (Dansk Standard, 2003c). Det betyder bl.a. at betjeningsknapper skal være følbare, at tal og bogstaver for etager skal kunne ses og føles, at det kan høres og føles, når knapper aktiveres, og at en stemme oplyser hvilken etage, der stoppes på. Standarden fortæller også, at etageknapper og anden betjening indvendigt og udvendigt skal sidde i højden 0,9 – 1,2 m samt i en afstand fra indvendige hjørner på mindst 0,4 m.

Bredde af fælles adgangsvej foran elevator mindst 1,3 m (BR 08, kap. 3.2.2, stk. 6).

Vejledning

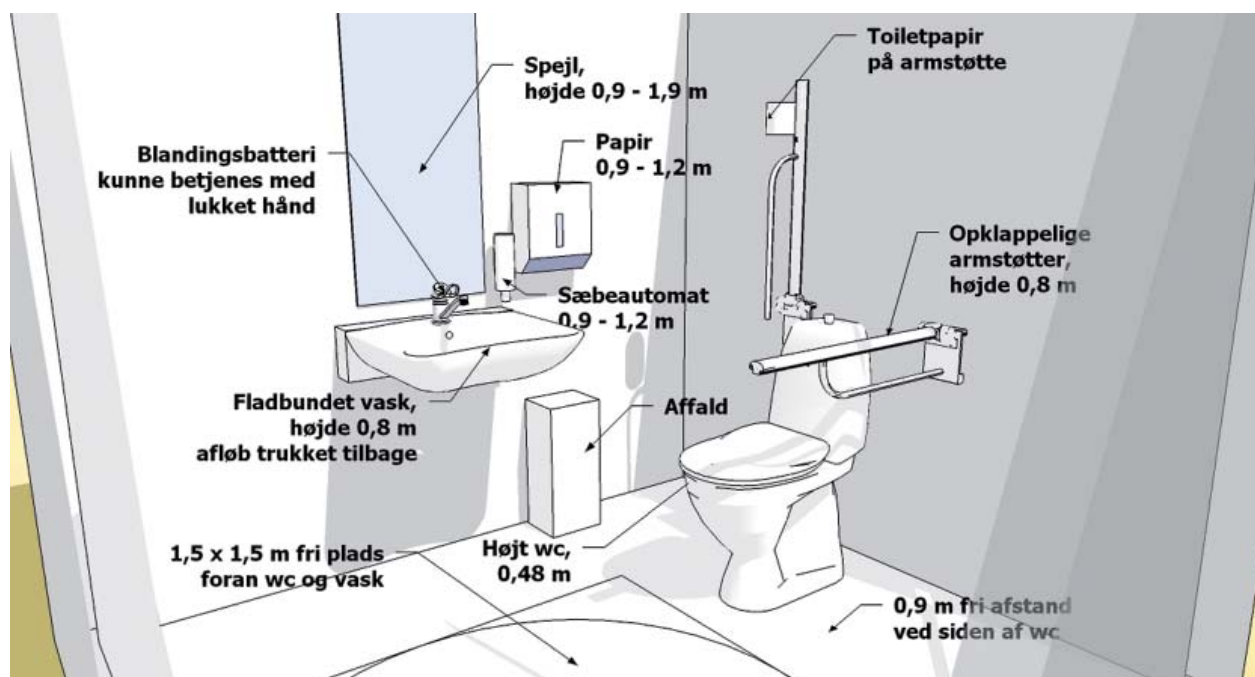
Trappelifte, løfteplatforme og løstliggende skraberriste vil være i strid med bestemmelserne (BR08, kap. 3.2.1, stk. 2)

Trappeliste og løfteplatforme må ikke bruges til at skabe niveaufri adgang ved indgangsdøre og til elevatorer.

Bestemmelserne i 3.2.2, stk. 2 omfatter niveau-fri adgang til elevatorer, beboelses- og erhvervsenheder samt fællesarealer, herunder udendørs opholdsarealer på etagerne. I forbindelse med eventuelle niveauspring og højdeforskelle inden for offentligt tilgængelige enheder bør disse udlignes med ramper, lift eller lignende. Altaner betragtes som en selvstændig enhed. Fritaget for kravet er terrasser på bygningens tag, såfremt der ikke er adgang hertil med elevator (BR08, kap. 3.2.2, stk. 2)

Ved ombygning kan der anvendes mindre elevatorer end de angivne, herunder minielelevatorer, når ombygningsarbejdet efter kommunalbestyrelsens skøn ellers ikke kan udføres uden indgribende ændringer i bebyggelsen, jf. BR08, kap. 3.1, stk. 2.

Wc-rum, offentligt tilgængelige eller for andre end beskæftigede

Krav

På de etager i en bygning, hvor der indrettes wc-rum, som er offentligt tilgængelige eller er til brug for andre personer end de i bygningen beskæftigede, skal mindst et af disse rum overholde kravene i nr. 1-7 (BR 08, kap. 3.4.1, stk. 5). Mindst et wc-rum, som er indrettet efter nr. 1-7, skal indrettes i stueetagen eller andre etager med adgang via elevator, lift eller lignende (BR08, kap. 3.4.1, stk. 5).

1. Den fri passagebredde i dør til wc-rum skal være mindst 0,77 m (BR 08, kap. 3.4.1, stk. 5).
2. Håndvask og wc skal placeres over et hjørne på hver sin sammenstødende væg, så håndvask kan nås af person siddende på wc (BR 08, kap. 3.4.1, stk. 5).

En håndvask anbragt med en afstand på ca. 0,55 m fra forkanten af wc til greb på blandingsbatteri kan anvendes af en del personer.

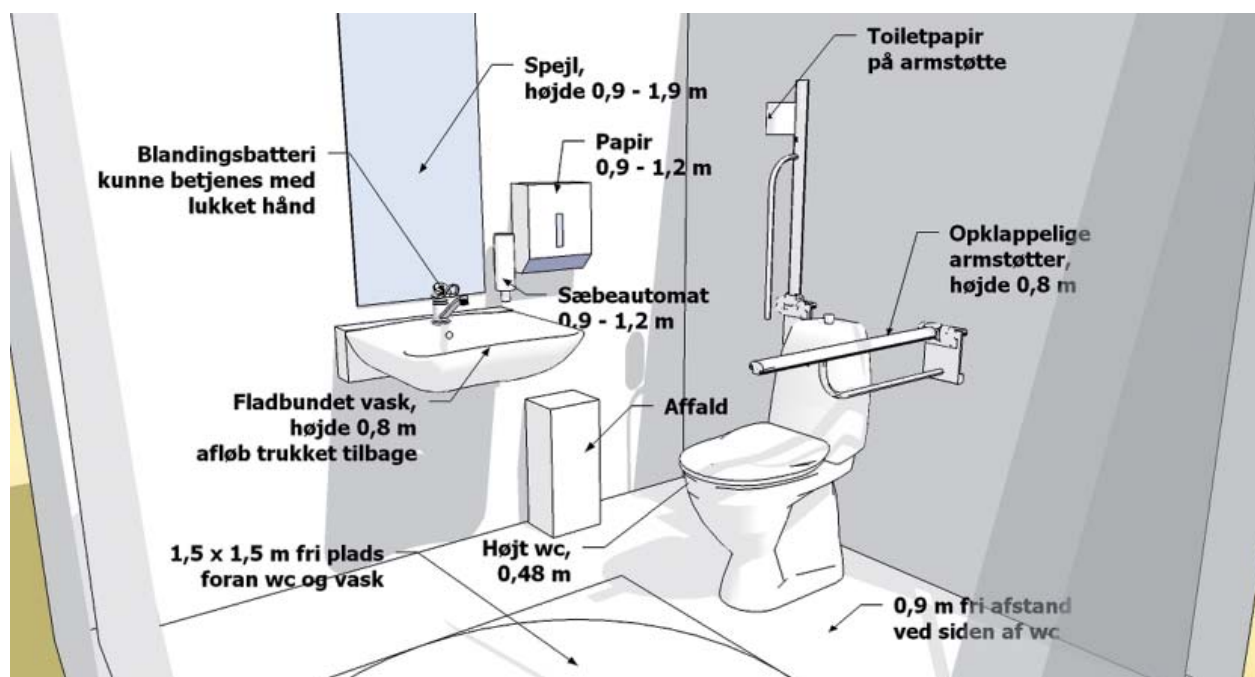
Vasken bør ikke anbringes tættere på end dette, hvis en evt. hjælper skal kunne komme til i hjørnet mellem håndvask og wc.

3. Der skal være en fri afstand på mindst 0,9 m ved den side af wc, der vender bort fra håndvask. Væggen ved siden af wc'et, der vender bort fra håndvasken, skal friholdes fra fastmonteret inventar (BR 08, kap. 3.4.1, stk. 5).

Med et 0,9 m bredt friareal på den ene side af wc'et kan overflytning også foregå herfra.

4. Der skal være et frit manøvreareal med en diameter på 1,5 m foran wc'et og fri af dørens opslagsareal (BR 08, kap. 3.4.1, stk. 5).

Wc-rum i kontor- og administrationsbygninger

Krav

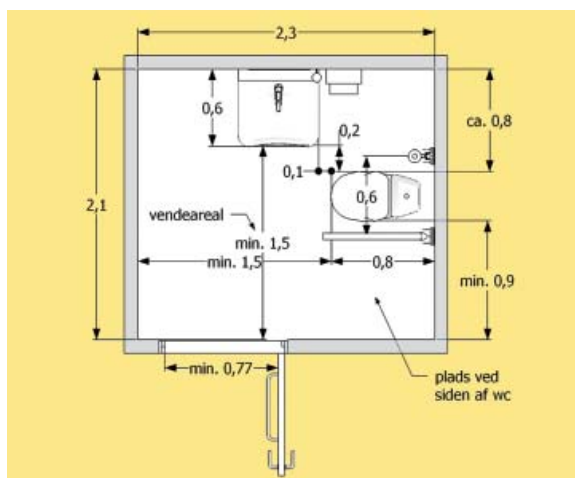
I kontor- og administrationsbygninger skal på de etager, hvor der indrettes wc-rum, mindst et af disse overholde kravene i Nr. 1-7 (BR 08, kap. 3.4.4, stk. 4).

1. Den fri passagebredde i dør til wc-rum skal være mindst 0,77 m (BR 08, kap. 3.4.4, stk. 4).
2. Håndvask og wc skal placeres over et hjørne på hver sin sammenstødende væg, så håndvask kan nås af person siddende på wc (BR 08 3.4.4. stk. 4).

En håndvask anbragt med en afstand på ca. 0,55 m fra forkanten af wc til greb på blandingsbatteri kan anvendes af en del personer. Vasken bør ikke anbringes tættere på end dette, hvis en evt. hjælper skal kunne komme til i hjørnet mellem håndvask og wc.

3. Der skal være en fri afstand på mindst 0,9 m ved den side af wc, der vender bort fra håndvask. Væggen ved siden af wc'et, der vender bort fra håndvasken, skal friholdes fra fastmonteret inventar (BR 08, kap. 3.4.4, stk. 4). Med et 0,9 m bredt friareal på den ene side af wc'et kan overflytning også foregå herfra.
4. Der skal være et frit manøvreareal med en diameter på 1,5 m foran wc'et og fri af dørens opslagsareal (BR 08, kap. 3.4.4, stk. 4).

Et frit vendeareal på 1,5 x 1,5 m foran wc og inventar gør det muligt at placere kørestolen her ved overflytning til og fra wc'et. Hvis området under vask og forkant af wc kan udnyttes, vil også personer i lidt større kørestole kunne vende i wc-rummet. Døren til wc-rummet må ikke slå ind over det fri vendeareal.

5. Toiletsæde skal placeres i en højde på 48 cm (BR 08, kap. 3.4.4, stk. 4).

Sædehøjde på 48 cm på toilettet svarer til sædehøjden på de fleste kørestole.

6. Der skal være opklappelige armstøtter i højde 0,8 m på begge sider af wc (BR 08, kap. 3.4.4, stk. 4).

7. Håndvask skal placeres i en højde på ca. 0,8 m, med afløb under vask trukket tilbage (BR 08, kap. 3.4.4, stk. 4).

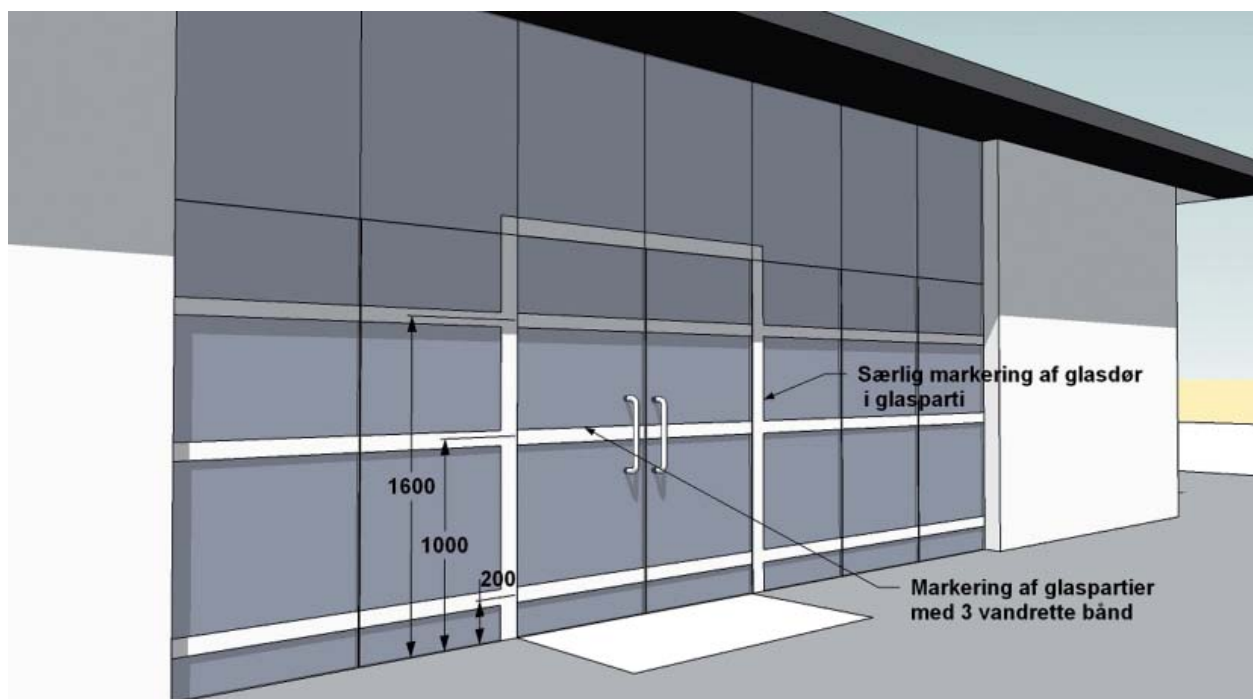
En håndvask med en højde på 0,8 m, en dybde på ca. 0,6 m og tilbagetrasket afløb giver kørestolsbrugere mulighed for at komme ind under den med fodstøtter og ben.

Mindst et wc-rum, som er indrettet efter nr. 1-7, skal indrettes i stueetagen eller andre etager med adgang via elevator, lift eller lignende (BR, kap. 08 3.4.4, stk. 4).

Wc-rum, som er omfattet af kravene i nr. 1-7, skal ved ombygning indrettes, så det kan anvendes af personer i kørestol (BR 08, kap. 3.4.4, stk. 5).

Mindst et wc-rum, som kan anvendes af personer i kørestol, skal indrettes i stueetagen eller andre etager med adgang via elevator, lift eller lignende (BR 08, kap. 3.4.4, stk. 5).

Afmærkning af glasdøre og glaspartier

Krav

Glaspartier, glasflader og glaskonstruktioner skal udføres og dimensioneres, så der opnås sikkerhedsmæssigt tilfredsstillende forhold mod personskader (BR 08, kap. 4.3, stk. 1).

Bestemmelsen omfatter udførelse og dimensionering af glas i tage, vægge, facader, døre, vinduer, lofter, værn m.v.

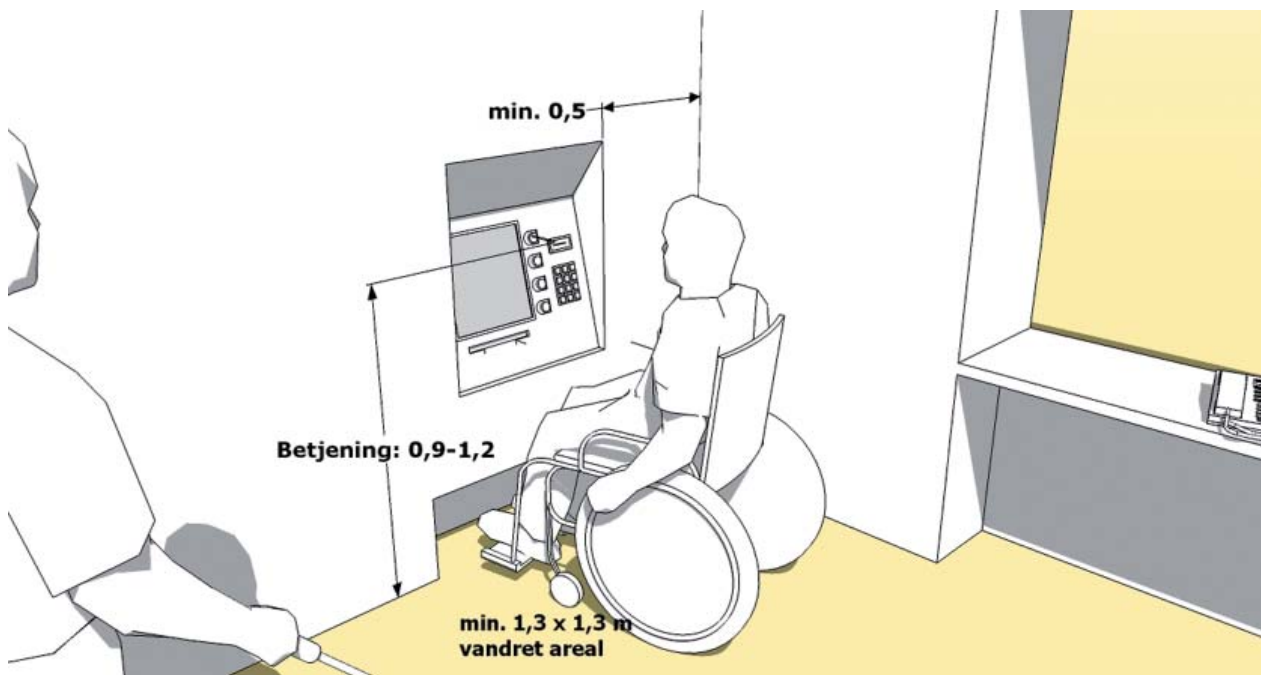
Vejledning

Glaspartier i vægge samt glasdøre og glaspartier ved døre bør afmærkes tydeligt eller afskærmes. Afmærkningen skal ske i en højde, så alle personer med synshandicap tilgodeses.

Såfremt der ved glaspartier benyttes værn til sikring mod personskader, bør disse udføres i overensstemmelse med bygningsreglementets krav til højder og udformning på værn.

Der henvises endvidere til DS/INF 119, "Bygningsglas – retningslinier for valg og anvendelse af sikkerhedsglas – personsikkerhed".

Tilgængelig indretning af brugerbetjente anlæg

Krav

Porttelefoner og tilkaldeanlæg skal have en sådan udformning, at det såvel auditivt som visuelt tilkendegives, at anlægget er aktiveret, og at forbindelse til modtageren er etableret (BR 08, kap. 3.2.1, stk. 2).

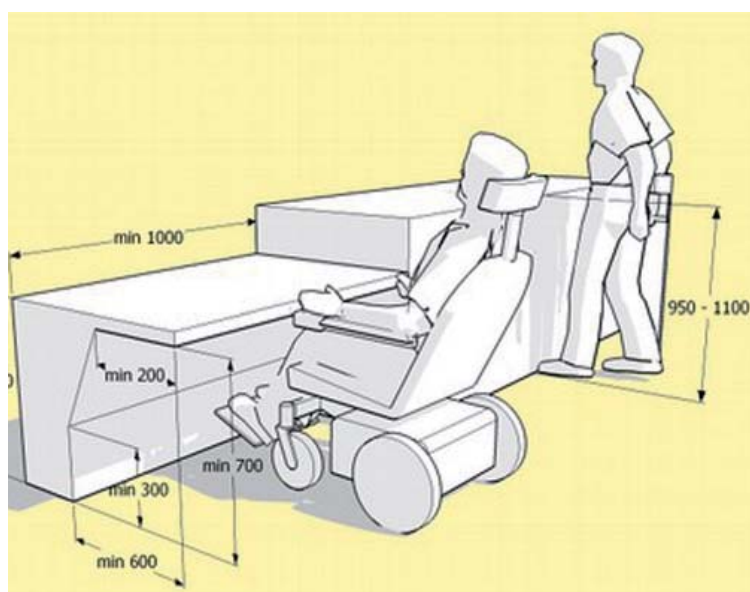
Porttelefoner og tilkaldeanlæg skal med lyd og lys fortælle, at anlægget er aktiveret, og at der er forbindelse til modtageren. Ved anvendelse af tal i betjeningspanel i porttelefoner og tilkaldeanlæg skal 5-tallet være markeret med en følbare (taktil) markering, f.eks. en forhøjet prik midt på tasten.

Ved anvendelse af tal i betjeningspanel i porttelefoner og tilkaldeanlæg skal 5-tallet være markeret med taktile identifikation (BR 08, kap. 3.2.1, stk. 2).

Indretning af brugerbetjente anlæg, såsom IT-standere, betalings- og selvbetjeningsautomater og lignende anlæg med publikumsrettede servicefunktioner, skal udføres, så de kan benyttes af mennesker, hvis funktionsevne er nedsat (BR 08, kap. 4.5, stk.1).

De brugerbetjente anlæg, som bestemmelsen omfatter, svarer i øvrigt til afgrænsningen i byggelovens § 2, stk. 2 og 3 og undtagelserne i kapitel 1.2.

Adgangsarealet foran de i stk. 1 nævnte brugerbetjente anlæg skal være mindst 1,3 m bredt og niveauforskelle i adgangsarealet skal udlignes (BR 08, kap. 4.5, stk.2).

Kravet svarer til adgangskravet for de ubebyggede arealer til bygninger i kapitel 2. Kravet kan bl.a. opfyldes ved udligning i terræn eller ved etablering af de i kapitel 3 omtalte ramper. De i stk. 1 nævnte brugerbetjente anlæg skal placeres i en højde, så de kan betjenes af en person i kørestol (BR 08, kap. 4.5, stk. 3).

Kravet kan også opfyldes ved, at selve anlægget kan sænkes og hæves.

Vejledning

Porttelefoner og tilkaldeanlæg bør placeres i en højde på mellem 90 og 120 cm over gulv/terræn (BR08, kap. 3.2.1, stk.2).

Automatiske døre, porttelefoner og lign. bør kunne betjenes både siddende og stående. Derfor bør knapper m.m. placeres:

- *I en højde 0,90 – 1,20 m Min. 0,5 m fra indvendige hjørner*
- *Porttelefoner og tilkaldeanlæg bør placeres modsat dørens hængselsside. Herved bliver afstanden til dørhåndtag mindst mulig og betjeningen lettes. Samtidig har blinde lettere ved at finde anlægget.*

Yderligere information og hjælp

LINKS

På Erhvervs- og byggestyrelsens hjemmeside, www.ebst.dk, findes følgende relevant litteratur:

- Bygningsreglement 2008 – BR 08
- "Vejledning til kommunerne om byggesagsbehandling af tilgængelighedsbestemmelserne", 2. udgave marts 2008. I denne vejledning findes en uddybende forklaring til indholdet i BEK 1250.

På Statens Byggeforskningsinstituts hjemmeside, www.sbi.dk, findes følgende relevant litteratur:

- Tjeklister for tilgængelighed for personer med handicap, "Tjeklister BR08"

På Retsinformations hjemmeside www.retsinformation.dk findes følgende bekendtgørelse:

- Bek. 1250 af 13. dec. 2004 om tilgængelighedsforanstaltninger i forbindelse med ombygninger i eksisterende byggeri

På Vejdirektoratets hjemmeside findes håndbogen "Færdselsarealer for alle"

- <http://www.vejsektoren.dk/hent/Tilgaengelighedshaandbog.pdf>

PRAKTISKE RÅD

Ønskes praktiske råd vedrørende tilgængeligheden i forbindelse med opstilling af reklameskilte, cafeborde- og stole, udstillingsborde m.m. henvises til kommunens hjemmeside, hvor pjecen "Regulativ for facader og skilte i Taastrup Bymidte", giver et overskueligt overblik over de gældende regler på området.

KONTAKTER

Høje-Taastrup Kommune
Plan- og bygafdeling
Bygaden 2
2630 Taastrup
email: tmc@htk.dk
www.htk.dk
Tlf. 43 59 12 02

DH Høje-Taastrup
Formand Asger Høg
Kalleruphaven 4
2640 Hedehusene
email: ahog@tdcadsl.dk
Tlf. 46 56 37 10

Erhvervs- og Byggestyrelsen
Dahlerups Pakhus
Langelinie Allé 17
2100 København Ø
www.ebst.dk
Tlf. 35 46 60 00

Statens Byggeforskningsinstitut
Dr. Neergaards Vej 15
2970 Hørsholm
www.sbi.dk
Tlf. 45 86 55 33

Handicaprådet i Høje-Taastrup
Social- og Handicapcentret
Bygaden 2
2630 Taastrup
Tlf. 43 59 10 00

Høje-Taastrup Kommune

Teknik- og Miljøcenteret
Bygaden 2
2630 Taastrup
Tlf.: 43 59 10 00

email: tmc@htk.dk
www.htk.dk

Forside: Høje Taastrup station er kendt for sin gode tilgængelighed blandt mennesker med nedsat syn. Forhallens gulv er indrettet med taktil belægning, hvor man kan føle adskillelsen mellem de markede "stier" og det almindelige flisegulv. På den måde kan den mennesker med nedsat syn orientere sig mod kiosk, rulletrapper eller ind- og udgang (foto: Chr. Egesholm).

Oplag: 1500 stk.

Tryk: PrinfoHolbæk-Hedehusene A/S

Layout: Thomas Pregel

Fotos: Chr. Egesholm samt arkivfotos

Illustrationer: Tegningerne er venligst udlånt af Statens Byggeforskningsinstitut

